

Dyslexieprotocol Cartesius Lyceum en De Plaats

Inleiding

Dyslexie is een leerstoornis die invloed heeft op lezen en schrijven. Het is belangrijk dat leerlingen met dyslexie of een vermoeden van dyslexie de juiste ondersteuning krijgen om zich ten volle te kunnen ontwikkelen op hun onderwijsniveau. En dat ze daarbij niet alleen hun zwakke punten verbeteren, maar juist ook gebruik kunnen maken van hun sterke kanten.

In dit dyslexieprotocol leggen we uit hoe we dit op het Cartesius Lyceum en De Plaats willen doen. Er staat willen, omdat we het dyslexiebeleid aan het opstarten zijn en deze regeling nog in ontwikkeling is. Het opzetten van de ondersteuning heeft de komende jaren onze prioriteit. We zullen dit document dan ook jaarlijks evalueren en bijstellen.

In het dyslexiebeleid hanteren we de volgende uitgangspunten:

- de leerling staat centraal, want geen enkele vorm van dyslexie is hetzelfde
- de leerling en ouders zijn medeverantwoordelijk
- de ondersteuning valt zoveel mogelijk binnen de lessen
- we proberen een leerling met zo min mogelijk inspanning zoveel mogelijk resultaat te laten behalen

Wat is dyslexie?

Vrij naar de Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie (2021) definiëren we dyslexie als volgt: dyslexie is een ernstig en blijvend lees- en spellingprobleem, dat **niet** het gevolg is van onvoldoende onderwijs, omgevingsfactoren, een lichamelijke of een verstandelijke beperking.

Doelgroep

Leerlingen komen in aanmerking voor ondersteuning wanneer:

- ze in het bezit zijn van een dyslexieverklaring
- er een duidelijk vermoeden van dyslexie is en er een onderzoekstraject is gestart bij een BIG geregistreeerde GZ psycholoog, een Kinder- en Jeugdpsycholoog (NIP) of een Orthopedagoog-Generalist (NVO).

Het is handig om in de dyslexieverklaring op te laten nemen bij welke faciliteiten en ondersteuning de leerling baat heeft. Een leerling met dyslexie blijft in ontwikkeling. Individuele leerbehoeften kunnen veranderen, vooral bij overgangsmomenten zoals de binnenkomst op de middelbare school (leerjaar 1) en de overstap van onderbouw

naar bovenbouw (leerjaar 4). De dyslexiecoach zal samen met de leerling en diens ouders de behoefte aan specifieke voorzieningen en ondersteuning bespreken en waar nodig aanpassen.

Stappenplan voor leerlingen met een dyslexieverklaring

Als een leerling een dyslexieverklaring heeft, zullen de mentor en/of dyslexiecoach (c.deroever@cartesius.espritscholen.nl) een afspraak maken met de leerling in kwestie en de ouders om in kaart te brengen wat de ondersteuningsbehoefte is. Afhankelijk van die behoefte kan de leerling ondersteuning krijgen door vakdocenten, de mentor, de dyslexiecoach, in de trajectklas, door de begeleider passend onderwijs of de zorgcoördinator.

Stappenplan bij een vermoeden van dyslexie

Als ouders of docenten vermoeden dat een leerling dyslexie heeft, dan kunnen ze contact opnemen met de mentor of de dyslexiecoach. Vervolgens zullen we in overleg een actieplan opzetten. De inhoud daarvan zal verschillen per leerling, afhankelijk van de klachten en het leerjaar. Dit plan kan leiden tot een onderzoek door een specialist en het hierboven genoemde stappenplan.

Voorzieningen en ondersteuning

Op het Cartesius Lyceum werken we met een 90 minuten-rooster. Een lestijd van 90 minuten geeft docenten meer mogelijkheden tot maatwerk in de klas.

Waar kunnen leerlingen met dyslexie nu al op rekenen?

- extra uitleg binnen de les
- extra ondersteuning buiten de les: uitleg, leerstrategieën, plannen, psycho-educatie
- geen onvoorbereide leesbeurt
- luisterboeken van Passend Lezen of online bibliotheek
- woordjes leren via Youtube of Quizlet
- gebruik van spellingkaarten
- toetsen in Arial 12
- extra tijd voor een toets
- aangepaste beoordeling van de spelling bij moderne vreemde talen
- spelfouten worden bij zaakvakken niet meegerekend wanneer die geen onderdeel uitmaken van de getoetste stof
- lijstje met fouten onderaan de toets in plaats van aangestreept in de toets

- gebruik van laptops
- tekst-naar-spraaksoftware in Adobe

We zijn nog bezig met de volgende onderdelen:

- luisteren van lesboeken
- tekst-naar spraak-software in combinatie met schrijven

Vrijstelling

Een leerling met dyslexie kan vrijstelling krijgen in de bovenbouw voor een tweede moderne vreemde taal. Daarvoor moet een verklaring van een arts of behandelaar worden getoond waarin staat dat een examen in die tweede taal een onoverkomelijke hindernis vormt voor het behalen van een diploma op het eigen onderwijsniveau. De leerling moet in plaats van de taal een vervangend vak kiezen met een studielast van tenminste 440 uren. De keuze is afhankelijk van het aanbod van de school.

Eindexamenregeling voor leerlingen met dyslexie

De meest actuele informatie over de examenregelingen voor dyslectische leerlingen in de bovenbouw zijn te vinden op www.examenblad.nl.

Meer informatie over dyslexie

www.dyslexiecentraal.nl - online platform met alle informatie omtrent dyslexie

www.steunpuntdyslexie.nl - informatie over regelingen en voorzieningen bij dyslexie

www.hetcvte.nl - informatie over centrale toetsen en examens

www.dyslexiehulpmiddelen.com - informatie over hulpmiddelen bij dyslexie

www.dedicon.nl - informatie over de LEX-app Informatie over audiolezen:

www.audiolezen.nl - informatie over audiolezen

www.passendlezen.nl - onder meer luisterboeken en karaokelezen

www.balansdigitaal.nl - vereniging voor ouders met kinderen met dyslexie